

**AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 335.
MELLÉKLET: -**

**TÁRGY: Beszámoló a dél-dunántúli általános és középiskolás fiatalok attitűdváltozásai
komplex vizsgálatának szekszárdi eredményeiről**

**ELŐTERJESZTÉS
SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK
2008. december 19-i ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ: *Halmai Gáborné képviselő, KEF elnök*

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: *Posta János kutatásvezető (INDIT
Közalapítvány)
Kálóczi Andrea KEF szakmai koordinátor
Kocsis-Kisantal Orsolya
oktatási és pályázati referens*

ELŐADÓ: *Posta János kutatásvezető*

KEZELÉSI MEGJEGYZÉS: -

VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA: -

EGYÉB SZERVEZET: -

MEGTÁRGYALTA: *Szociális és Egészségügyi Bizottság
Művelődési és Oktatási Bizottság
Sport-, Ifjúsági és Civil Szervezetek
Bizottsága*

HATÁROZAT SZÁMA: *.../2008.(....) SZEB hat.
.../2008.(....) MOB hat.
.../2008. (...) SICSZB hat.*

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

Terjedelem: 5 oldal

Előterjesztő: Halmai Gáborné
képviselő, KEF elnök

Beszámoló
a dél-dunántúli általános és középiskolás fiatalok attitűdváltozásai
komplex vizsgálatának szekszárdi eredményeiről

Tisztelt Közgyűlés!

A szakértők között egyetértés mutatkozik abban, hogy nincs determinált droghasználó életút, számtalan szubjektív és objektív tényező együttesen eredményezheti a szerek kipróbálását, alkalmi vagy rendszeres használatát. A tudat- és kedélymódosító szerek használatának története – elsősorban az alkoholfogyasztásé – hazánkban is hosszú évtizedekben mérhető. A kilencvenes évekkel azonban megjelentek az addig csak filmekből, hírekből ismert szerek – heroin, amfetaminok, marihuána, stb. – és az ezek fogyasztásával járó következmények. Ez a folyamat egyre inkább ráirányította és irányítja ma is a figyelmet a drogfogyasztók kezelésének területére, illetve a veszélyeztetett korosztályokat célzó, megelőzést szolgáló programokra. Bár a legveszélyeztetettebb korosztályok (14-16 év) körében végzett reprezentatív kutatások pontosan jelzik a fiatalok drogérintettségét, szerfogyasztási szokásait, ezek viszont nem adnak képet az egyes települések iskoláiban tanuló diákcsoportok, osztályok közti különbségekről. Pedig ha eredményes megelőző munkát kívánunk végezni, akkor – nézetünk szerint – a drogérintettségre vonatkozó ismereteinket meghaladva, fel kell tárunk ezeket a különbségeket: a veszélyeztetett korcsoportnak az illegális szerekhez, a droghasználathoz és a szerhasználókhoz kapcsolódó jellemző attitűdjeit, ismereteik szintjét. Hisz ha ismerjük ezeket az információkat, akkor tudunk pontos, az egyes csoportok különböző igényeire szabott prevenciós tematikát kidolgozni, és vélhetőbben eredményes programot megvalósítani.

Ezért célunk egy olyan kutatás megtervezése és megvalósítása volt, amelyben a DREKEF (Dél-Dunántúli Regionális Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) területén – Pécs, Mohács, Komló, Siklós, Kaposvár, Dombóvár, Paks, Szekszárd városokban illetve térségeikben – tanuló 8. és 10. évfolyamos fiatalok legális és illegális szerhasználattal kapcsolatos ismereteiről, attitűdjeiről és veszélyeztetettségük mértékéről szerzünk ismereteket, illetve hogy képet kapjunk az iskolai egészségfejlesztés – ezen belül kiemelten a drogprevenció – jelenlegi helyzetéről.

I. A KUTATÁS EREDMÉNYEI

A szekszárdi általános és középiskolás (8.-10. évf.) fiatalok attitűdjei, veszélyeztetettségük mértéke

(a legfontosabb eredmények 17 iskolában tanuló 1440 diák válaszai alapján)

Attitűdök

Ebben a kérdéssorban arra kerestünk választ, hogy a fiatalok mennyire elítélőek az egyes egészségkárosító magatartásformákkal szemben, ill. ezek kipróbálását, rendszerességét mennyire valószínűsítik életükben.

Mennyire valószínű az, hogy életed során nem iszol alkoholt, és nem cigarettázol?

	8. évfolyam	10. évfolyam
Nagyon valószínű	17%	12%
Valószínű	17%	12%
Nem valószínű	38%	38%
Biztosan nem	22%	32%
Nem tudom	6%	6%
Összesen	100%	100%

Helyteleníted azt, ha (az emberek) hetente berúgnak?

	8. évfolyam	10. évfolyam	Összesen
Nem helytelenítem	13,9%	21,1%	19,1%
Helytelenítem	40,9%	49,4%	47,1%
Nagyon helytelenítem	41,6%	24,9%	29,4%
Nem tudom eldönteni	3,6%	4,6%	4,3%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

A régióra vonatkozó eredményekből tudjuk, hogy a 8. évfolyamon, illetve a 10. évfolyamon tanuló fiatalok között, az egyes egészségkárosító viselkedésformák megítélésében jelentős különbség detektálódik. Általános érvényű megállapításunk, hogy a két évfolyam közötti időszakban, tehát a 14-16 éves kor közötti években jelentősen nő azok száma, akik elfogadó attitűdöt alakítanak ki az alkoholfogyasztás, illetve a dohányzás megítélésében (ez azt is jelenti, hogy a találkozás ezekkel a szerekkel ebben az életkori szakaszban történik). *Fontos azonban látnunk, hogy Szekszárdon a 8. és 10. évfolyamosok között nincs jelentős eltérés az alkohol és dohányzás elfogadásával, ezeknek a szereknek a használatával szemben!*

Helyteleníted azt, ha valaki kipróbálja a marihuánás cigarettát?

	8. évfolyam	10. évfolyam	Összesen
Nem helytelenítem	14,6%	20,8%	19,1%
Helytelenítem	25,3%	26,0%	25,8%
Nagyon helytelenítem	56,5%	49,9%	51,6%
Nem tudom eldönteni	3,6%	3,3%	3,4%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

Mennyire valószínű az, hogy kipróbálsz a marihuánás cigarettát?

	8. évfolyam	10. évfolyam
Nagyon valószínű	3%	6%
Valószínű	5%	10%
Nem valószínű	15%	21%
Biztosan nem	74%	61%
Nem tudom	3%	2%
Összesen	100%	100%

Az illegális szerek fogyasztásának megítélésénél, a kapott eredmények összességében leképezik az országos vizsgálatokban mért életprevalencia értékeket. *Itt is jól látható az évfolyamok közti növekvő különbség – a kipróbálást valószínűsítő aránya 8%-ról 16%-ra nő!*

Igények

Téma	8. évfolyamosok		10. évfolyamosok	
	Nagyon érdekel	Keveset tudok	Nagyon érdekel	Keveset tudok
Mi szükséges a kiegyensúlyozott, boldog élethez	47%	57%	45%	58%
Szex	47%	36%	68%	27%
Párkapcsolatok, boldog családi élet	73%	52%	74%	53%
Milyen a drogok hatása	12%	62%	15%	54%
A különböző emberekkel hogy értem meg magam	52%	51%	51%	53%

A vizsgálat további fontos eredményeit az igények felmérésekor kaptuk. Pontosan látható, hogy a fiatalok – legyen szó 8. vagy 10. évfolyamos diákokról – életükben a legfontosabb témáknak az életvezetéssel, a párkapcsolatokkal, az élethelyzetek megoldásával kapcsolatos kérdéseket tartják, ezek megoldásához kérnének leginkább segítséget!

Szükségletek

Védettség- veszélyeztetettség mértéke az egyes iskolákban

Iskola kódja	védett	köztes	veszélyeztetett
141	83,3%	13,9%	2,8%
142	59,0%	35,9%	5,1%
143	68,2%	23,5%	8,2%
144	20,0%	80,0%	0%
145	87,5%	12,5%	0%
146	31,6%	57,9%	10,5%
147	66,0%	30,0%	4,0%
148	33,3%	66,7%	0%
149	58,6%	29,0%	12,4%
150	50,8%	34,1%	15,1%
151	62,7%	31,8%	5,5%
152	65,6%	29,2%	5,2%
153	41,6%	47,5%	10,9%
154	62,3%	28,3%	9,4%
155	69,4%	27,8%	2,8%
156	57,3%	31,3%	11,5%
157	49,5%	39,6%	10,9%
Összes	57,0%	33,8%	9,1%

(Védettek: nem próbálják ki, helytelenítik, ha valaki kipróbálja, és nem ért egyet azzal, hogy a könnyű drog nem veszélyes, ki lehet próbálni.

Veszélyeztetettek: szeretnék kipróbálni, nem helytelenítik a kipróbálást, a marihuána könnyű drog és veszélytelen a kipróbálása.)

Az eredmények alapján a kutatás talán legjelentősebb tanulsága szűrhető le. A vizsgált iskolákban eltérő nagyságrendben mutatkozik meg az egyes szerek használatával, megítélésével kapcsolatos attitűd, ennek nyomán az iskolákban tanuló diákok veszélyeztetettsége, így az ismert adatok alapján pontosan tervezhető az egyes iskolára, tanulócsoportra szabott intervenció! (A táblázatban a vizsgálatban rész vett iskolák kódszámmal szerepelnek.)

II. ÖSSZEGRZÉS

Összefoglalóan, az eredmények alapján azt mondjuk, hogy a fiatalok körében jelentősebb problémának érezzük a legális szerekkel kapcsolatos attitűdöt – elfogadóbb magatartás, alkalmi, illetve rendszeres használat –, mint az illegális szerek problémakörét. Ezzel a megállapítással természetesen nem kívánjuk bagatellizálni az illegális szerekkel kapcsolatos veszélyeket, de mindenképpen rá szeretnénk mutatni arra az összefüggésre, hogy a fiatalok nem tartják drognak az alkoholt vagy a dohányzást, ezért jelentős számban élnek is ezekkel a szerekkel!

Másik fontos megállapításunk, hogy a diákoknak jelentős igénye mutatkozik az életvezetéssel, párkapcsolattal, érzelmi konfliktusokkal kapcsolatos segítségnyújtásra, tanácsokra. Az ez iránti magas arányú igény azt is jelenti, hogy a fiatalok nem rendelkeznek az élethelyzeteik megoldásához szükséges mintakészlettel, elfojtásaik, kudarcaik addiktív viszonyok kialakítását is eredményezhetik.

Következésképpen a diákok számára nyújtandó prevenciós beavatkozások tervezésénél, az egyes osztályokra, iskolára vonatkozó eredmények ismerete mellett, kiemelten fontos, hogy ezek a programok szélesebb értelmezési keretben fogalmazzák meg kábítószerket (legális és illegális szerek), azok használatának veszélyeit, mutassák be az egészséges életmód alternatíváit, lehetőségeit, illetve az önismereti csoportmunka elméletét és gyakorlatát alkalmazva adjanak át a fiatalok számára eszközöket, készségeket élethelyzeteik megoldásához.

Szekszárd, 2008. december 10.

*Halmai Gáborné
képviselő, KEF elnök*

Határozati javaslat

Határozat tárgya: Beszámoló a dél-dunántúli általános és középiskolás fiatalok attitűdváltozásai komplex vizsgálatának szekszárdi eredményeiről

1. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése megismerte a dél-dunántúli általános és középiskolás fiatalok attitűdváltozásai komplex vizsgálatának szekszárdi eredményeit, és Posta Jánosnak megköszöni a tájékoztatást.
2. A beszámoló alapján a Közgyűlés felkéri a szekszárdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum szakembereit, hogy a kutatási eredmények alapján veszélyeztetett iskolákat keressék fel, s igényeiket, szükségleteiket felmérve segítsék az iskolai egészségstratégia megvalósítását.
3. A Közgyűlés a kutatásban részt vett valamennyi oktatási intézmény számára ajánlja a KEF által szervezendő prevenciók kerekasztalon való részvételt, melynek célja az iskolák tájékoztatása a vizsgálati eredményekről.
4. A Közgyűlés felkér minden Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott iskolát, hogy a 2008-2009-es tanévben pályázzon az OKM-SZMM által kiírt drogprevenció és egészségfejlesztő pályázatra. Ennek érdekében felkéri a KEF szakembereit, hogy informálják az iskolákat.
5. A Közgyűlés felkéri a szekszárdi iskolákat, hogy a 2008-2009-es tanévben delegáljanak tanulókat Az egészségért Alapítvány által szervezett kortárs-segítő képzésbe, és segítsék elő a prevenció munkájukat.
6. A Közgyűlés felkéri a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot, hogy a 2-5. pontban meghatározott feladatokkal kapcsolatban 2009-ben megtett intézkedésekről számoljon be.

Határidő: 1-5. pont tekintetében 2008. december 19.

6. pont tekintetében 2010. január 31.

Felelős: Horváth István
polgármester